

KACZY (26) *ai*

kaczy (24), **kaczy** *Calep* (2).

a jasne.

sg m N kaczy (5). $\diamond$ *G* kacz(e)go (1). $\diamond$ *I* kaczym (1). $\diamond$ *f N* kacz(a) (2). $\diamond$ *G* kacz(e)j (1). $\diamond$ *I* kaczą (1). $\diamond$ *n N* kacz(e) (2). $\diamond$ *G* kacz(e)go (5). $\diamond$ *A* kacze (2); -é (1 *kust*), -(e) (2). $\diamond$ *I* kacz(e)m (2). $\diamond$ *pl N subst* kacz(e) (1). $\diamond$ *I f* kacz(e)mi (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

1. Przymiotnik od „kaczka”; *anatinus Mącz, Calep, Cn; anatarius Mącz, Cn* (26) : *Anatinus* – *Kaczy. Calep* 67b.

W tłumaczeniu cytatu z komedii Plauta „Rudens” (1): *Fortuna anatina* [= *kacze szczęście*] *et anataria, Szczęście ná kácze pole. Mącz* 9a.

Przen: O głosie: bełkotliwy (1) :

Zwrot: »mówić kaczym głosem« = bełkotać (1): *Zydowin wśzargány w płáfkátym bierećie/ [...]* *Ktory iáko Pápuhá mowi/ káczym głólem KlonWor* 78.

a. *Pochodzący z kaczki* (19) : *Sadło kacze niewymownię bolenie każde wśmierza. FalZioł* IV 18a, I 3a, 69d, 154b, III 12b.

W połączeniach szeregowych (13): *IAycza Kokołze á kuropatwie nad infze fą nalepże/ á ponich kacze/ aczkoľwiek nie dobrą krew mnożą. FalZioł* IV 19d; *Rzeczy ktore wśmierzaią boleści: fą ty, á fą poľpolite, Iáko tłuťtoć gęfia/ tłuťtoć kacza/ tłuťthoć kokołza y kapłonia [...]* *y infze. FalZioł* V 98v, V 19b, d, 23d, 25v, 33 (10); *SienLek* 80, 113v, 122v.

W charakterystycznych połączeniach: jajca kacze(-y, -a), sadło (10), *smalec, tłuťtoć* (6), *wątroba*.

Szereg: »kokoszy jako i kaczy« (1): *Wątroba Kokołza/ iáko y kacza nalepża ieť w niey łamey. FalZioł* IV 19b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.*].

b. *Przeznaczony dla kaczki* (4) :

Wyrażenie: »kaczy chlew, (kociec albo) sadz« = nessotrophium (nessotropheum, nessotrophion) *Mymer*¹, *BartBydg, Mącz, Calep* [szyk 2 : 2] (2 : 2): *Nessotrophium. Entenftal. Kaczy chlew. Mymer*¹ 25v; *BartBydg* 98b; *Nessotropheum, Kociec álbo ładz káczy álbo mieysce gdzie ye karmią/ chowáyą. Mącz* 246b; *Calep* [697]a.

2. [*Zestawienie w funkcji nazwy botanicznej: »kaczy nos« = Typha latifolia L.; pałka szerokolistna albo rogoża, bylina wodna z rodziny pałkowatych (Typhaceae): De carice Rogoz qui dicitur kaczyňosz GlosyKórn* II 170.]

Cf KACZCZANY